

המחאה הישראלית בעולם, התבססה

רק ידיעה אחת, שיצאה מישראל, בכל ימי שהותו של פראנץ יוזף שטר-אוס בה, חיטלה את העולם והעמידה אותו על חומרת ההתנגדות הישראלית לביקור. היתה זאת הידיעה על הקובלנה הפלילית, שהגישו שני אזרחים ישראליים, נרדפי ה-נאצים, נגד שטראוס בעוון ביצוע פשעי-מלחמה.

הידיעה הגיעה לכל עתוני העולם. היא פורסמה בהרחבה, שטראוס הגיב עליה, ה-מישטרה טיפלה בה, כותרות רבות הוקדשו לה.

אולם הפרשה כולה היתה בחזקת קר-מדיה תלמית. היא הזכירה את התחבולה האהובה של ויליאם סקספיר, שנהג לכלול בצננה היתולית בשיא כל מחזה טראגי.

תותחים נגד שבויים

יום בואו של שטראוס ארצה שר-מצבירוח מדוכא במרכזי כל המפלגות שהתנגדו לביקור. אף אחד מהם לא הכין מראש חומר על עברו של שטראוס, אף שחלף למעלה משבוע מאז ההודעה ה-ראשונה על הביקור. על דעת איש על עלה לשגר שילוח מיוחד לגרמניה, כדי לקבל את החומר, המוכיח את השתייכותו של שטראוס לאירגון נאצי (העולם הזה 1343). ההפגנות נגד הביקור היו הלשות, בגלל חוסר היכולת של המפלגות לשחק פעולה ביניהן. התוצאה: כל ההתנגדות המאורגנת פסקה, עוד לפני בוא האיש.

הכל חזר לשיארע נס, ושמן השמים יפול איזשהו חומר מוחשי.

ואומנם — הנס אירע, ובצורה הפחות צפויה.

ביום השלישי, שעות מעטות אחרי בואו של שטראוס, התפרסמה בעל המישמר ידי-

סגנים שטראוס וקירסט (1945)

אני נאצי? הוא נאצי!

שערי המחנה. כשביקשו השבויים לצאת ל-חופשי, פתחו עליהם אנשיו של שטראוס בפיקודו באש והפילו חללים רבים. מיום ה-23 עד 25 לאפריל „שמרו“ חייליו של שטראוס על השבויים והרגו כל „מתפרע“. ואפילו כשהגיע מועד שיהורום, ב-25 בחודש, הוסיף חלק מהם כאזרחים לשמור על המחנות ולהרוג בשבויים במשך יומיים נוספים, עד ה-27 לאפריל. רק אז הפקירו שטראוס וחייליו את השבויים ונמך לטו על נפשם. שטראוס היה בין אחרוני הבורחים בבוקרו של ה-27 באפריל. עד אז הוסיף „לשמור“ על המחנות ולקטול כל אסיר המנסה להתפרע, כביכול. העדים סיפרו על היריות וההרג שנעשה בשבויי המחנה הגדלים ברעב ואילו שטר-אוס טען, שאף מילא את חובתו ושמר על הסדר. משפט זה, שהפך בשעתו לסנסציה בגרמניה, טושטש עלידי השלטונות ולא

היחידה שהיכתה הד על קוודיית מעויות

המישטרה לעצור את שטראוס לחקירה, פנה לכל עדי-הראיה לפנות למישטרה. המישטרה נאלצה לעשות משהו. היא ה-מינה את שני המתלוננים, זקרה אותם, גב-תה מהם עדות, אך סירבה להתערב. היא לא מסרה שום נימוק של ממש לאי-ההתערבות, הסתפקה בקביעה כי הקובלנה מסתמכת על פירוטים עיתונאיים בלבד, וכי אין זה חומר-ראיות מספיק.

***

עריק, לא פושע

איש לא הפיל ספק בדבר אחד: שכל אותם פרטים על מעשה-החוצה אומנם הופיעו באותו גיליון של דר שפיגל. כה בטוחים היו בכך הכל, עד שאל עלה על דעת איש לבדוק את הדבר. לא שמעון פרס, לא המישטרה, ולא שטראוס עצמו לא טרחו לקרוא את גיליון דר שפיגל מיום ה-2 ב-ינואר 1957 — למרות שאותו גיליון מצוי בארץ בכמה טפסים, בין השאר בארכיון המצויין של יד ושם.

אילו עשו זאת, היו נוכחים בעובדה מר-הימה: בשבועון הגרמני לא היה זכר לכל ההאשמות נגד שטראוס.

ואומנם, המאמר של דר שפיגל, בתאריך הנקוב, דן במשפט שהוגש עלידי קירסט נגד שטראוס, וגם מזכיר כמה מן הפרטים הצדידים שהוזכרו בעל המישמר. אולם כל פרשת פשע-המלחמה פשוט אינה מופיעה בו. הציטוט מצוץ מן האצבע — אם על-ידי אי-הבנה פוטאטית, אם עלידי סלוף בודון.

סיפורו של דר שפיגל:

לקראת סוף המלחמה כיהן שטראוס כ-שליש, כמפקד פלוגת-המיפקדה וזקצין-ה-רכה בבית-הספר של תותחני נימ (נגד מטוסים) בשונגאו. היה זה גיב אופייני

החייל האמייץ שטראוס

של משתמש — כי או כבר חזר שטראוס לכושר קובי מלא ורישמי, אחרי שהחלים מפצעיו-הכפור.

ב-23 באפריל 1945, ימים מעטים לפני המלחמה, נטשו התותחנים את בית-הספר, התבצרו ביצר. הם לקחו עימם מזון — אך לא תחמושת. החיילות של היחידה נשלחו למישיקי האיכרים בסביבה. כל אנשי היחיד-ה הצטיידו מראש בתעודות-שיחרור.

בשונגאו נמצאו גם שבויי-מלחמה ופועלי-כפייה מן המזרח. נגד אלה נקטו אמצעי-אבטחה. סוללה אחת תפסה עמדות-מפתח בעיירה. אנשי הסוללה פשטו את סימני-הדרגות, ענדו סרטי-שרחל, כדי להוכיח שהם ממלאים תפקיד מישטרי גרידא. גם הם הצטיידו בתעודות-שיחרור מראש.

הכל היה מוכן לעריקה מאורגנת. כמה קצינים וחיילים, שהיו חוזרים עדיין רוח-לחימה, צוידי בנשק ונשלחו נגד האמריק-אים. הם נפלו או נשבו.

כאשר הגיעו האמריקאים לבית-הספר, מצאו אותו ריק. התותחנים במיצרי-היער התנדפו בהתקרב האויב, חזרו איש איש לביתו. תעודות-השיחרור המוכנות מראש הצילו אותם מפילה בשבי.

ההאשמה נגד שטראוס אינה, אפוא, כי ביצע פישעי-מלחמה, אלא שברח בהתקרב החזית וערק. להצדקותו טען כי רק לכל חייל רביעי ביחידתו היה רובה. אולם ה-תותחנים העידו כי היו ברשותם תותחים בעלי קוטר של 8.8, 3.7 ס"מ — או תותחים שהוזכרו בידיעה הכוזבת בי-על המישמר בהקשר שונה לגמרי.

כל זה לא היה גודע לעולם, לולא אותו האנס הלמוט קירסט, שהיה — כמו שטר-אוס עצמו — סגן בבית-הספר. קירסט כתב שלושה ספרים בשם 08/15, שהפכו רבי-מכר. הספרים — מעין מזיגה של החייל האמייץ שווייך ובמערב אין כל חדש — אינם אנטי-נאציים בלבד, אלא גם אנטי-מיליטריים-טיים קיצוניים. הם כתובים מנקודת-ההשקף (המשך בעמוד 18)

בע, שחגג את יום-הולדתו של הפירר עוד בימים האחרונים של המלחמה. בכלל, לא היה במקום מחנה של יהודים, אלא רק של שבויי-מלחמה רוסיים. מחנה זה היה כפוף לחיל-האוויר הגרמני, בעוד שבית-הספר של שטראוס היה שיין לחיל-הקרקע. חוץ מזה לא נהרגו שבויים באופן שרירי ורוחי, אלא רק בהפצצות-אויב ובפעולות-קרב.

ככל שהירבה שטראוס להכחיש, כן שיכ-נע את שמעיו שאומנם יש אמת בהאש-מות. דבריו צילצלו כתירועים מאולצים. הם עוררו את החשד שמהו אומנם אירע במקום, וכי לשטראוס היתה נגיעה למשהו זה.

אחרי שהשיגו את ניצחונם התעמולתי, לא נחו הקומוניסטים. ערב צאתו של שטר-אוס מן הארץ הדביק אירגון הלוחמים האנטי-נאציים ברחבי הארץ מודעות צהובות גדולות, בהן חזר על ההאשמות, תבע מן

הגיע לכלל סיום. קירסט לא חזר בו מ-האשמותיו, כפי שפורסמו בספרו רבי-המכר 08/15.

עדיין לאהובר, אם מצויים בארץ יהודים משרידי מחנה שונגאו. אילו נמצאו, יכלו הם להעיד על הטבח שערך בחבריהם פראנץ יוזף שטראוס.

***

„קירסט היה נאצי!“

עד כאן לשון הידיעה. היא חשמלה את מרכזי כל המפלגות. איש לא פיק-פק רגע במהימנותה. על המישמר ידוע כעיתון אחראי, הפרטים היו מלאים ומשכ-נעים, וההסתמכות על גיליון מסויים של השבועון הגרמני לא השאירה מקום לספק. הראשונים שפעלו היו אנשי מקיף. לפי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוריהם יכלו כל אזרח פרטי להגיש קובלנה פלילית נגד פושעי-מלחמה. למחרת היום נתפרסם כי

קובלים לנרמון ולזייהם

„לא קראתי, אבל אמרו לי...“

* אולם אותו גיליון מכיל את ההוכחה כי שטראוס היה. לפני המלחמה, חבר פלך-גתסעך נאצית.